

НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ „СВЕТЛИНА – 1938“
гр.Неделино, общ.Неделино, обл.Смолян, ул.“Ал.Стамболийски“ №100
e-mail: svetlina1938_nedelino@abv.bg
тел: 0899809218

**ГОДИШЕН ОТЧЕТ
ЗА ДЕЙНОСТТА НА НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ „СВЕТЛИНА - 1938“ ГР.
НЕДЕЛИНО 2023г.**

СЪДЪРЖАНИЕ:

- I. ВЪВЕДЕНИЕ**
- II. АНАЛИЗ НА СЪСТОЯНИЕТО НА ЧИТАЛИЩЕТО:**
- III. СТРАТИГИЧЕСКИ ЦЕЛИ И ЗАДАЧИ**
- IV .НОРМАТИВНА БАЗА:**
- V.ОСНОВНИ ДЕЙНОСТИ**
- VI. ЗАКЛЮЧЕНИЕ**

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Съгласно чл. 2 от Закона за народните читалища читалищата са юридически лица с нестопанска цел. Те са традиционни самоуправляващи се български културно-просветни сдружения в населените места, които изпълняват и държавни културно-просветни задачи. В тяхната дейност могат да участват всички физически лица без оглед на ограничения на възраст и пол, политически и религиозни възгледи и етническо самосъзнание.

Читалищата са изконни носители на българския дух и култура през вековете и носят в себе си нематериалното културно наследство, традиции, образование, възпитание и благотворителност, които са в основата на тяхната дейност в полза на обществото. Тяхната задача е да откликват на нуждите на местното население, да участват активно в обществения живот и да бъдат притегателни културно-образователни и информационни центрове.

Община Неделино има богато културно наследство и население, успяло да съхрани своя бит и фолклор, да запази за поколенията множество традиции, обичаи, песни и легенди, които се представят и интерпретират от читалищните танцови, певчески състави по време на регионални и национални фолклорни събори, фестивали и конкурси.

Читалищата се управляват от Настоятелства и набират средства от:

- членски внос,
- културно-просветна дейност,
- субсидии от държавния и общинския бюджети,
- наем от недвижимо имущество,
- дарения,
- други приходи съгласно чл. 21 от ЗНЧ.

Огромна роля за развитието на читалищната дейност имат човешките ресурси - читалищните работници, които осъществяват основната работа в читалищата. За повишаване на своята квалификация те участват в курсове, семинари и работни

срещи, които носят много отговорности. Дейностите, които извършват, изискват знания от различни области. От тяхната компетентност, знания и умения да работят с хора се определя обликът на читалищната институция и развитието на дейностите.

Екипната работа в читалищата и техните управителни органи са на ниво, но винаги може да се желае повече в тази насока. Всеки член на УС на читалището има конкретни задължения, свързани с организацията на работа, с реализацията на културния годишен календар, връзки с обществеността и медиите, обучения, разработване на проекти. В ръководните органи на читалищата участват специалисти от всички сфери на обществения живот. Наред със своите служебни ангажименти, членовете на читалищните ръководства са и участници в самодейните колективи и художествените състави към читалищата. Всяко читалище има свой културен календар, включващ събития, посветени на важни чествания, бележити дати, национални празници, годишнини и участия в конкурси и фестивали.

Измина още една година от дейността на Народно читалище „Светлина-1938”. Годината бе изпълнена с разнообразна дейност, с много осъществени онлайн изяви и значима културно-масова дейност. Това бе период, в който се опитвахме не само да съхраним наследената читалищна дейност и художествено творческите състави, но и да я осъвременим и обогатим, водени от стремежа за участие в един адекватен и ефективен процес на утвърждаване ролята на читалището, като водеща културна институция в духовния живот на нашия град. Голям е броят на самодейците ни , които пеят , танцуват и се забавляват в действащите и новосъздадените самодейни групи , клубове , школи и кръжоци към читалището.

Благодарим на всеки един, който се включи в нашите инициативи, всеки който дари от своето време, от своите умения, от своята дарба и ентусиазъм, защото всички ние работим за името на град Неделино. Вярваме, че въпреки трудностите, ще съумяваме и успяваме да вярваме в себе си и да правим нашия малък свят още по-красив.

Ще продължим:

- Да приобщаваме повече млади хора и деца
- Да търсим сътрудничество и обем на опит с други институции
- Да реализираме инициативите в града ни –спорт, туризъм и др.

- В работа си всички ние, служителите му, Читалищното настоятелство, Проверителната комисия, ръководителите на състави, самодейците и всички съпричастни към читалищното дело, да се стремим да го утвърждаваме като реална културно-просветна институция, където място има за всеки.

II. АНАЛИЗ НА СЪСТОЯНИЕТО НА ЧИТАЛИЩЕТО:

Читалището има изключително значение за укрепване, популяризиране и развитие на българската идентичност, традиционната култура и духовни ценности

Съгласно чл.21, чл.22 и чл.23 от Закона за народните читалища, финансирането на читалището се извършва с годишна държавна субсидия по държавен стандарт за бройки субсидирана численост.

Субсидираната численост на читалището за 2023г. е 11 бройки. Сумата на предоставената държавна субсидия за 2023г. възлиза на 178 046 лв. или 16 186 лв. за субсидирана бройка.

Силни страни:

- ✓ Добро сътрудничество с училища, музей, детска градина, и общинска администрация;
- ✓ Съхранен фолклор и народни обичаи
- ✓ Наличие на добри танцови и певчески състави
- ✓ Общи читалищни прояви и гостувания
- ✓ Много добро отношение на местната власт
- ✓ Добре стопанисвана материална база
- ✓ Държавна субсидия за дейност
- ✓ Добра нормативна база
- ✓ Запазени културни и народни традиции
- ✓ Участие в проекти пред Министерство на културата и други донори

Слаби страни:

- ✓ Застаряващо население и обезлюдяване
- ✓ Недостатъчно развит икономически регион
- ✓ Недостатъчно познаване потребностите на населението
- ✓ Слаба активност в търсене на външно финансиране
- ✓ Нужда от съвременно техническо оборудване

III. СТРАТЕГИЧЕСКИ ЦЕЛИ И ЗАДАЧИ

Читалищата са носители на българския дух и култура. От Възраждането до наши дни носят и съхраняват в себе си нематериалното културно наследство, традиции, образование, възпитание и благотворителност, които са в основата на тяхната дейност в полза на обществото.

Читалищата са първите културни институти в България, създадени още преди Освобождението. Тяхната задача е да откликват на нуждите на местното население (като приоритетно да работят с и за подрастващото поколение), да участват активно в обществения живот и да бъдат притегателни културно-образователни и информационни центрове.

Изготвянето на настоящата програма цели обединяване усилията на общинското ръководство и всички заинтересовани страни имащи отношение към укрепване, утвърждаване и развитие на читалищата в контекста на нормативните документи за читалищата¹, областни² и общински³ стратегии и планове за развитие. Тя ще подпомогне организираното развитие на читалищата, изграждане на сътрудничество и партньорство с община Неделино и други читалища и организации на местно и регионално ниво и насърчаване на гражданското участие в инициативите. Тук човек се стреми да реализира своите интереси на принципа на сдружаване на хора с еднакви интереси и мислене без оглед на пол, социална и етническа принадлежност.

Програмата определя насоките за развитие на читалищната дейност през 2024 г. Ще се провежда културна политика насочена към укрепване и модернизиране на традиционните културни организации-читалищата. С примера си за съхранение и развитие на българските културни ценности, взаимовръзката с миналото и традициите, образованието, информационните технологии и работата в подкрепа на обществото читалищата се стремят да отговорят на предизвикателствата на съвременното развитие.

Стратегическите цели на читалището в Неделино е да задоволява потребностите на населението свързани с културните, информационни, социални и граждански функции.

През последните години нашето читалище разшири своята дейност и все по-упорито работи за нов поглед върху визията, мисията и целите на тази културна средища.

1. ОСНОВНА ЦЕЛ

- превръщане на читалището в общодостъпни центрове за библиотечно и информационно осигуряване на населението, чрез ускореното навлизане в дейността им на съвременните комуникационни и информационни технологии.
- подпомагане на традиционните читалищни дейности и търсене на нови съвременни форми за тяхното развитие и предаване;
- участие при поддържането на традиционните форми на културата и фолклора и при предаването им на следващите поколения;

1.1. Визия: Читалищата трябва да бъдат онези духовни огнища, които да запазят и доразвият българските традиции, да създадат привлекателни форми на работа, запознаващи хората с историческото наследство, да приобщят младежите за дейности и изяви, популяризиращи българското културно наследство.

1.2. Мисия: Мисията на читалището е да създава и разпространява духовни ценности, чрез развиване на творческите способности и задоволяване на културните, образователните, информационните, социалните и др. потребности и интереси на общността. Допринася за разширяване знанията на гражданите, за развитие на творческите и интелектуални заложи. Подпомага изкуството и духовното развитие. Възпитава в нравствени и общочовешки ценности. А мисията на читалище „Светлина-1938” гр. Неделино е да запази и популяризира българските обичаи, обреди и традиции, да съхрани и тези, които са специфични за нашия роден край.

1.3. Подцели:

- 1.3.1. развитие и обогатяване на културния живот, социалната и образователна дейност в населеното място;
- 1.3.2. запазване на националните и местни традиции и обичаите от Неделинския регион;

- 1.3.3. разширяване знанията на местното население и приобщаването им към ценностите и постиженията на науката, изкуството и културата;
- 1.3.4. възпитаване и утвърждаване на национално самосъзнание;
- 1.3.5. осигуряване на достъп до информация.

За постигане на тези цели, съгласно ЗНЧ⁴ , читалищата са обвързани с дейности като:

1. Поддържане на библиотеки;
2. Развиване на любителското художествено творчество и стимулиране на млади таланти;
3. Организиране на школи, клубове, информационни и други културни събития, чествания, концерти и други дейности, насочени към местната общност. Подпомагане на местните инициативи;
4. Събиране и разпространяване на знания за родния край;
5. Създаване и съхраняване на етнографски и музейни сбирки;
6. Предоставяне на компютърни и интернет услуги;
7. Извършване на допълнителни дейности, подпомагащи изпълнението на основните функции на читалищата - разработване на проекти.
8. Привличане на доброволци и развиване на доброволчеството на територията на общината .

От съществено значение е нуждата от реализирането на читалищата не само като духовни, но и като съвременни информационни центрове. Те са и места за комуникация, знания и културна дейност, която ще подпомогне за формирането на активна читалищна мрежа, която ще съдейства за приобщаването на населението от различните възрасти и превръщането на тези средища в привлекателно място за хората.

IV. НОРМАТИВНА БАЗА:

В изпълнение на своите задачи читалището се ръководи от:

- 3.1. Закон за народните читалища;
 - 3.2. Закон за обществените библиотеки;
 - 3.3. Устав на читалището;
 - 3.4. Закон за културното наследство.
-

V .Основни дейности:

1. Библиотечна и информационна дейност

Библиотечната дейност е една от основните функции на читалището. В библиотеките се събират, обработват, организират, съхраняват и предоставят за обществено ползване библиотечни и информационни услуги за населението. Те осигуряват свободен достъп за своите читатели, като библиотекарите работят за привличането на нови читатели сред младите хора, за създаване на трайни навици за четене и получаване на знания и умения. В рамките на тези дейности, с помощта на различни методи и форми на работа (уреждане на кътове и витрини с литература, срещи с ученици, литературни четения и др.), се създават условия за пълноценно използване на библиотечния фонд. С навлизането на информационните технологии компютрите стават все по-необходими в ежедневната им работа. Достъпът до информация, знания, комуникация и учене през целия живот се налага в последно време с предоставянето на компютърни и интернет услуги.

През изтеклата 2023 г бяха регистрирани 289 читатели, общия брой на посещенията в библиотеката бяха 5173, като 2084 за дома, 2449 в читалнята и 319 ползване на компютър.

Чрез табла и витрини се изнасяше информация за ново набавена литература, за културния живот на библиотеката и за услугите, които предлага на потребителите. Започна изпращане на покани на закъснели читатели , презаписване на литература и заявка за домашно обслужване чрез социални мрежи и телефон.

Библиотеката рекламира дейността си и тази на читалището чрез рекламни покани и обяви за предстоящите мероприятия.

През отчетната година са раздадени 2862 тома библиотечни документи. От тях 2247 тома художествена литература, 615 отраслова литература. През годината са набавени 181 тома библиотечни документи на стойност 2102.73 лв. Придобити от собствени средства 75 тома, дарени 0 тома. Спечелен бе и проект „Българските библиотеки-съвременни центрове за четене и информираност 2022”- 106 тома за 1170.28. Така към 31.12.2023г нашата библиотека разполага с 14 456 тома библиотечни документи.

Библиотечните мероприятия които организираме са в полза на децата и учениците от Неделино и региона

Деятелността на библиотеката през 2024 г. ще включва:

- Лятна занималня
- Детско студио по рисуване - Детско лято за малки и големи момичета и момчета. Децата се въвлeкоха в придобиването на нови знания и умения, на сръчности и опит, и крайният продукт е тяхната изложба. „Моето шарено лято” - изложба от детски творби, изработени по време на лятната ваканция.

Какви са резултатите:

Осмисляне на свободното време на децата през лятната ваканция;

Възможност за обогатяване и доразвиване, защото детското лято не е просто занималня за осмисляне на свободното време на децата през лятната ваканция, но и работилница за идеи и възможност за личностна изява.

- Четене на открито
- Децата доброволци в библиотеката- които подреждаха и обслужваха читатели
- Клуб “Приатели на книгата” В него членуват деца, читатели на библиотеката. Участват като доброволци при организацията и провеждането на седмицата на детската книга и изкуствата за деца, маратона на четенето, инициативата “библиотекар за един ден”

• „Приатели на музиката” – Ако обичаш да пееш, ела при нас ще изучаваме и изпълняваме различни по жанр песни

• Влез в изкуството – ако обичаш да твориш, да оцветяваш и лепиш, заповядай в отдел „Изкуство”

• Изработване на украса за 1-ви март, възпоменателно табло по повод 3-ти март, 19-ти февруари

- Табло и рецитал за 2-ри юни
- Табло и рецитал за 1-ви ноември-Деня на народните будители
- Коледни картички
- “Млад писател и поет” – преразка на приказка, писане на стихотворения, участие в конкурс за есета и рецитиране на стихотворения

Разширяването на обхвата на работа на библиотеката в Неделино води до:

- ✓ осъществяване на дейности със социална значимост за местната общност - насърчаване към четене и предизвикване на интереса на подрастващите от най-ранна възраст;

- ✓ индивидуални и групови обучения за работа със СМАРТ-устройства
- ✓ Читалищната библиотека в Неделино, в партньорство със СУ „Св. Св. Кирил и Методий”, ДГ „Слънце”, ДГ „Пролет” е насочила вниманието си към запознаване, ограмотяване и надграждане на уменията на подрастващите за работа с ИКТ.

Организирането на различни мероприятия - обучения, благотворителни и дарителски кампании, работата в партньорство превръща библиотеката в обществено-значима на територията на града и общината.

2.Културно-масова работа

Това е дейността, която до голяма степен зависи от обществената подкрепа и организационните качества на служителите в читалищата.Тя включва организирането и провеждането на местните обичаи, тържествено отбелязване на бележити дати, национални и официални празници.

Подреждане на витрини, изложби и кътове.

Работа по обогатяване на съществуващата музейна сбирка.

Тази година в XXII-ри Национален фолклорен фестивал за двугласно пеене и народна песен с международно участие художествените състави към читалището се представиха успешно.

Фестивалът има за цел да дава възможност за изява и общуване на изпълнители и ръководители от различни региони на България, за да се съхраняват и обогатяват традициите на песенното творчество. Фолклорният фестивал за двугласно пеене и народна песен увелича все повече и повече млади хора да заучават и изпълняват българското народно многогласие. По традиция всяка година на централния площад в града се сливат талант, красота и емоция, която пълни душата на всеки присъстващ.

ПАРТНЬОРИ

Читалищата осъществяват своята дейност в пряко сътрудничество помежду си, със съдействието на Община Неделино, на кметствата в населените места, РЕКИЦ - Смолян, Регионална библиотека – Смолян, образователни и културни институции, неправителствени организации в областта на културата и образованието.

Всички инициативи в читалището се случват с активна взаимна работа с местното училище СУ „Св.Св. Кирил и Методий”, ДГ „Пролет”, ДГ „Слънце”, с помощта на самодейци доброволци и членове на читалището като пример за екипна работа. Гордеем се с нашите самодейци и не пропускаме да популяризираме техните успехи на всякъде, а те пък разнасят славата на читалището и града ни с магична сила.

Всички читалищни служители вземаха участие в организацията и провеждането на следните културни мероприятия през 2023 г. Читалището като организатор и инициатор през изминалата година постави началото на:

- ✓ **06 – ти януари** – четене на стихове с ученици в библиотеката
- ✓ **18 – ти януари** – отбелязване на 89 години от рождението на Дамян Дамянов. Четене на стихове с ученици в библиотеката
- ✓ **27 – ми януари** – отбелязване на 192 години от рождението на Луис Карол. Ученици рисуваха свои любими герои, четоха интересни цитати и произведения.
- ✓ **19-ти февруари**– През 2023г. се навършиха 150г. от обесването на Васил Левски, патронният празник бе отбелязан с рецитал и презентация в библиотеката с ученици
- ✓ **1-ви март** – Честване на деня на любителското творчество и баба Марта
 - Запознаване с обичая Баба Марта и изработване на мартеници с деца. /Малки, сръчни ръчички, връзват мартенички/
 - Отбелязваме деня на самодееца с концертна програма
- ✓ **3-ти март**– Национален празник на Република България, отбеляза се с тържествена програма на централния площад и поднасяне на венци пред паметника на загиналите войни.
- ✓ **Международен ден на жената** - рецитиране на стихотворения и пеене на песнички в библиотеката с ученици
- ✓ **14-ти март** – Традиционните мартенски огньове „Наша Марта“, на които всяка година се провежда общоградско празнично веселие.
- ✓ **22-ри март - Първа пролет** - „Цветове” – „Пролет моя, моя бяла пролет” – изложба на рисунки, песни, танци и стихотворения в библиотеката с ученици.
- ✓ **24-30 март** - Седмица на детската книга и изкуства за деца.

Книгите са най-тихите и най-верните приятели, те са най-откритите и най-мъдрите съветници и в същото време най-търпеливите учители!

Четохме цяла седмица! Споделяхме! И накрая рисувахме! Направихме илюстрации на любими приказки, герои, пътешествахме в чудесните светове на приказките и детската любознателност, радвахме се на срещите с новото и непознатото, поднесено от хубавото българско слово.

Световен ден на книгата.

- ✓ Изготвихме кът с любими книги за деца
- ✓ Най-добър четец, най-добър разказвач
- ✓ Конкурс с рисунки на любими литературни герои
- ✓ Проекции на любими детски филмчета по приказките на Ханс Кристиан Андерсен и други любими автори

✓ **08-ми април Лазаров ден – Лазарки**

- Емоции и традиции. Четене на стихове . Пресъздаване на обичая „Лазаруване”

✓ **16-ти април- Велик ден**

Велик ден приближава, настроение весело настава.Кошнички, яйца с боички всеки прави със своите ръчички- традиционно боядисване на яйца с деца на централния площад.

- ✓ **22-ри април** - Отбелязване на деня на земята с почистване, засяване и облагородяване на градината около нашата зона на креативността, заедно със самодейците към читалището

- ✓ **23-ти април** – Международен ден на книгата – ученици посетиха библиотеката. Идеята е да се насърчат всички да зачитат авторското право, а и по специално младите хора, които да открият удоволствието от четенето.

✓ **6 –ти май** - Гергьовден „адрелез”- всички служители и самодейци взеха участие във възстановката на обичая в местността „Турчин мост.”

✓ **13 –ти май** – участие на танцови състави в 57 –ми Национален събор на народното творчество „Китна Тракия пее и танцува” в гр. Хасково

✓ **24- ти май** – Чествуваме Деня на славянската писменост и култура, както и патронния празник на нашето училище СУ „Св.Св. Кирил и Методий“. Програмата се проведе на централния площад.

✓ **1-ви юни** – Ден на детето – Музикално –танцова програма с участието на децата от детските градини и ученици на централният площад.

✓ **2-ри юни**– Изготвяне на кът за Христо Ботев , онлайн рецитал на самодейци за ден на Ботев и падналите за свободата на България.

✓ **10 –ти юни** – участие на Юношеска битова група”Славей” в II –ри Фолклорен фестивал „Помним, за да предадем „ с. Крумово ,обл.Пловдив

През месеците - юли и август, самодейните колективи на читалището активно се подготвят за провеждането на Двадесет и първия Национален фолклорен фестивал за двугласно пеене и народна песен с международно участие 2023г.

Служителите при Народно читалище „Светлина-1938“ активно участваха в подготовката и организацията за провеждането на фестивала.

През 2023 г. Библиотеката към читалището с библиотекар г-жа Емилия Бабачева спечели и реализира проект по програма „ Българските библиотеки – съвременни центрове за четене и информираност”.

✓ **1-ри юли** – Участие на самодейците в VII –ми Фолклорен фестивал на Сусама в с. Доситеево, общ. Харманли

✓ **15-ти юли** – участие на самодейни състави и Неделински двуглас в Национален събор на народното творчество и животновъдство „Рожен” 2023 г.

✓ **21 –ви август** – участие на самодейни състави на празника на с. Старцево 2023 г.

✓ **1-ви, 2-ри и 3-ти септември** – Двадесет и втория Национален фолклорен фестивал за двугласно пеене и народна песен с международно участие. В него взеха участие всички служители и самодейци към Народно читалище „Светлина-1938“, които бяха удостоени с грамоти и медали.

✓ **06 –ти септември** – поднасяне на венци пред паметника, беседа с ученици

✓ **22 –ри септември** – Ден на независимостта на България – поднасяне на венци, дискусия с ученици в библиотеката

✓ **02 –ри октомври** – отбелязване 107 години от смъртта на Димчо Дебелянов- четене на любими стихове, дискусия и беседа с ученици в библиотеката.

✓ **20 – ти октомври** – 57 години от смъртта на Димитър Талев – беседа с ученици за живота и творчеството на писателя. Четене на произведения

✓ **23 – ти октомври** – 103 години от рождението на Джани Родари – четене на любими произведения с ученици в библиотеката, беседа за живота и творчеството на писателя

- ✓ **1-ви ноември** – Отбелязахме Деня на народните будители – рецитал и презентация с ученици в библиотеката.
- ✓ **09 – ти ноември** – 143 години от рождението на Йордан Йовков – беседа за живота и творчеството на автора, четене на произведения с ученици в библиотеката
- ✓ **30- ти ноември** – 188 години от рождението на Марк Твен- четене на произведения с ученици в библиотеката
- ✓ **04 – ти декември** – беседа за живота на Петя Дубарова, рецитал и четене на любими стихове от автора с ученици в библиотеката.
- ✓ **6-ти декември** – Запалване на Коледната елха - Вечнозелената елха на площада пред Община Неделино засия в красива коледна премяна. Украсена с хиляди светлилки и разноцветни играчки тя озари лицата на най-малките, дошли да видят тържественото запалване. „ Радвам се, че има толкова малки деца на площада тази вечер. Пожелавам на всички хора светли празници, които да прекарате в семейна обстановка. Бъдете живи и здрави, радвайте се на тези хубави празници...”, обърна се към присъстващите на площада пред Община Неделино кметът г-н Боян Кехайов.

- ✓ **22-ри декември** – Коледен концерт в салона на читалището - Истинско празнично настроение създадоха с прекрасните си изпълнения децата от формациите при читалище „Светлина -1938”гр. Неделино и децата от детските градини.

- ✓ **31-ви декември** – всички самодейци се подготвят за коледни и новогодишни празници.

3.Художествено творческа дейност

Съществена част от дейността на читалището е грижата за разширяване и развитие на любителското художествено творчество.

Художественотворческата дейност в читалището **цели** запазване и *развитие на традиционните ценности* на българския народ, съхранение на обичаите и традициите, както и създаване на нови традиции, породени от нуждите на местните общности. Чрез тази дейност, читалището ще работи за привличане на *млади хора* за участие в инициативи на читалищните самодейни колективи. С изявите на читалището ще се работи за развитие и обогатяване на културния живот в населеното място, за утвърждаване на националното самосъзнание и отчитане и съхранение богатството на местната култура. Чрез тази дейност читалището ще има възможност за популяризиране на общината, областта, страната и чужбина.

По традиция читалищата са основното място за развитие на любителското творчество. Основно интересът е насочен към фолклорните състави – певчески и танцови за изворен или обработен фолклор. В постоянно действащите любителски състави и групи на читалищните колективи в читалището Неделино са заети над 100 самодейци. Всички тези групи и състави имат важно значение не само за развитие на художественото любителско творчество в община Неделино, но и за социализирането и израстването на отделната личност, защото се разглеждат в тясна връзка със свободното време на хората, с концепцията за неформално образование и за ученето през целия живот. Безспорен е и техния принос за създаването на естествена среда за развитие на културно многообразие и на диалог между културите.

Съществена част от дейността на читалище „Светлина-1938” през 2023година е грижата за разширяване и развитие на любителското художествено творчество.

Чрез тази дейност, читалището работи за привличане на *млади хора* за участие в инициативи на читалищните самодейни колективи.

Всички те вземаха участие във всички празници и организационни мероприятия в Общината, както и участия в различни фестивали на Национално ниво, защото е важно да съхраняваме и популяризираме традиционния ни и богат фолклор– извор на култура и самосъхранение. Чрез самодейните и художествено – творчески групи и състави читалището спомага не само за запазването на това наследство, но и стимулира интегрирането ни в европейския културен обмен. Не е необходимо да изброяваме участията, за изминалата година, защото те наистина са много, важно е

да отбележим, че самодейните състави на читалището във всички свои участия достойно защитават името на НЧ „Светлина-1938” . За нас се говори с уважение, на база успехите, които сме постигнали.

Хората, работили в читалището преди и тези, работещи в него сега, не са забравили задължението си да ценят и пазят българския дух, както се ценят и пазят истинските богатства и реликви.

Към читалището за творчески сезон 2023/2024 функционират:

Читалищни състави:

1. Състави

- ДБГ „Родопски звънчета” – худ.р-л: Юлия Георгиева - *талантливите момичета достойно разпространяват родопската песен и са носители на златни и сребърни медали.*
- ДБГ „ Песнопойчета” – худ.р-л: Елизабета Сантова - *обединява голям брой даровити деца от различни възрасти,тя е с доказани традиции и множество награди .*
- ДБГ „Радост” – худ.р-л: Десислава Хаджиева - *изпълняват различни български народни песни и се включват във всички концертни дейности.*
- ЮБГ „Славей” – худ.р-л: Десислава Хаджиева - *талантливите момичета достойно разпространяват родопската песен и са носители на златни и сребърни медали.*
- ЖБГ – худ.р-л: Емил Хартаджиев - *с доказани традиции и множество награди от общински , национални и международни фестивали продължават да разпространяват родопската песен.*
- ДТФ „Хорце” худ.р-л : Мария Контилова - *пресъздава танци от различни фолклорни области. С перфектните си изпълнения и красиви сценични костюми младите танцьори впечатляват нашата публика от ранна възраст и досега.*
- ДТФ „ Младенец” худ.р-л : Мария Контилова - *танцьорките от този състав са представителки на различни възрастови групи ,които оползотворяват свободното си*

време и активно се включват в културния живот на общината, и в различни надигравания и фестивали.

- ДТФ „Неделинче” худ.р-л : Мария Контилова - обединява деца от различни възрастови групи , които с лекота заучават и разпространяват народните танци.
- ДТФ „ Звездица” худ.р-л: Мария Контилова – новосъздадена формация ,в която малките танцьори възпроизвеждат и заучават различни танци.
- Коледарска група- худ.р-л: Юлия Георгиева - достойно и активно се включва в празничните концерти организирани по различни поводи и на различни места .
- Художествено слово; - р-л: Емилия Бабачева - акцент в тяхната дейност са литературни четения и художествени рецитали по повод различни годишнини и бележити дати.
- Индивидуални изпълнители : худ.р-л: Елка Дуганова - численият им състав непрекъснато расте и тяхната задача е да разпространяват родопската и популярна песен у нас и в чужбина.
- Клуб по битова култура - Традиционно в дейността на читалището присъства и Клубът по битова култура с ръководител Елка Дуганова. Изложбите на приложничките от клуба винаги очаквани и носещи привкус на нещо оригинално и красиво.Изложбата „От раклата на стария градски бит” представя невероятно красиви сувенири по празниците , които са една заявка за чудесно сътрудничество между поколенията. Това реализирано участие на младите хора съвпада и с целите на Настоятелството, което приветстваме и ще подкрепяме.

Без да мислим , че сме направили всичко възможно и сме постигнали изключителни резултати, можем спокойно да кажем, че в обикновените делници и празници работихме за хората, и че за постигане на още по добри резултати разчитаме на всички вас, членовете на читалищното настоятелство, самодейците и доброволци.

Музейната етнографска сбирка привлича голямо внимание. Сбирката е наредена с вкус и разбиране. Експонатите оживяват пред очите на посетителя, връщат го към историята на родния край, разказват за автентичния бит, традиции и култура на хората от Неделино. Музейната сбирка се посещава от ученици , както от местното училище , така и от училища от други градове. Те

имат възможност да провеждат занятията си в залата. Напоследък все по често музейната сбирка се посещава и от туристи.

Новост през последните години е в помещението, където се помещава експозицията, да се приготвят сувенири и автентични предмети от бита, които посетителите мога да отнесат със себе си. Отговорничката на музейната сбирка, Елка Дуганова ги изработва с любов и майсторлък.

Неделински двуглас

Мелодия чиста, горда, красива и изстрадана това е Неделинския двуглас. Заслушвайки в съзвучието и песента разбираш не с наука, а със сърцето си, защо е толкова уникален този двуглас, защо той се е прочул повече от самото място. За него казват, че корените му се крият още в тракийско време, а неделинци казват – пеем го откакто се помним.

Неделинският двуглас е уникална проява на песенната традиция в Родопите автентичен, завладяващ и неповторим. Не може да не споменем пак за него, защото е част от ежедневието ни, пеем, разпространяваме, популяризираме и съхраняваме. „Културното наследство на европейската цивилизация“, както казва проф. Кауфман-изтъкнат фолклорист, изследовател и почетен гражданин на гр. Неделино. Ето защо от 2017 г. този стил на пеене се изучава като дисциплина от Академията за музикално, танцово и изобразително изкуство в гр. Пловдив. До момента има събрани около 350 песни и малка част от тях са нотирани, които продължават да се изучават и пеят от подрастващото поколение с худ.р-л: Анета Емилова.

✓ През 2023 год. неделинският двуглас звуча: на Двадесет и втория Национален фолклорен фестивал за двугласно пеене и народна песен с международно участие гр. Неделино, Рожен, Смолян

VI. Заключение

През 2024г. читалището ще продължи да спазва своите задължения като институция, своите принципи и план-програма изготвена според изискванията на Министерството на културата и отдел „Култура“ при Община Неделино.

Това е отчета на нашето читалище за изминалата календарна година. Това са искрите, които отиват в пламъка на огъня който носи достойно своето име НЧ „Светлина-1938”.

Единствено читалището дава възможност на хората за самодейност. То разнообразява живота ни и ни дава да разберем, че сцената му е за нашите талантиливи деца, които все още пазят в себе си част от българските традиции и морал. Казва ни, че този, който веднъж е усетил силата на дарбата си, чул е сърцето на сцената с нейните огромни завеси и е вкусил от дъха на публиката винаги се връща в спомените си към него.

На всички, които участват с ентузиазъм в читалищната дейност, изказваме своето уважение и благодарност. И нека със своя пример да заразят и нови участници в читалищните дела.

Защото - читалището е извор на вековна мъдрост и дава духовна светлина на всеки, поел по пътя към необятното и неизвестно бъдеще...

ЧИТАЛИЩЕТО Е КАУЗА НА ДУХА- „ХРАМ, ЗАПАЗИЛ ЦЯЛАТА КРАСОТА И ДОСТОЙНСТВО НА НАШИЯ НАРОД!

ДНЕС, ПОВЕЧЕ ОТ ВСЯКОГА, ИМА НУЖДА ОТ ДУХОВНОСТ!

Председател:

/Емил Хартаджиев/

ПЛАН - ПРОГРАМА НА НЧ „СВЕТЛИНА-1938”

ГР. НЕДЕЛИНО ЗА 2024 ГОД.

ЦЕЛИ И ПРИОРИТЕТИ

Утвърждаване на читалището като културно-просветно средище с активни културни, информационни, социални и граждански функции, за да бъдат **онези духовни огнища, които запазват и доразвиват българските традиции, създават привлекателни форми на работа,** запознаващи хората с историческото наследство, **приобщават младежите за дейности и изяви,** популяризиращи българското културно наследство, **чрез развиване на творчески способности** на населението от общината ни, формиране на културни потребности и траен интерес от страна най-вече на подрастващите поколения. Да изгради добри обществени партньорства, които да работят за обединяване на всички обществени институции.

През 2024 година читалището ще осъществя дейността си в съгласие със своите програмни цели:

Основните функции и задачи които стоят пред институцията са:

- Затвърждаване позицията на читалището като водещо културно средище;
- Обогаляване на културния живот с традиционни и нови форми;
- Развитие на библиотечната дейност; превръщане на читалището в информационен център;
- Съхраняване на народните обичаи и традиции; развитие и подпомагане на любителското художествено творчество;
- Работа по проекти;
- Партниране с местното самоуправление за развитието на културните процеси.
- Съхраняване и разпространение на традиции и обичаи, песни и танци;
- Развитие и подпомагане на любителското художествено творчество и стимулиране на млади таланти;
- Превръщането на читалището в общодостъпен център за библиотечно и информационно осигуряване, чрез ускорено навлизане на информационните технологии;

- Системно комплектуване и организация на библиотечния фонд за бързо и качествено обслужване на читателите;
- Закупуване на нова литература и абонамент за периодични издания и ежедневници;
- Продължаване работата по обогатяване знанията на работещите в читалищните библиотеки, чрез участие в обучения и предоставяне на нови услуги в библиотеките;
- Формиране на читалището като място за общуване и контакти, дарителски акции, културна и социална интеграция, включително и на хора в риск, неравностойно положение, етнически общности и др.
- Установяване на трайни и ползотворни международни контакти.
- Развитие и поддържане на читалищната материално-техническа база.
- Организиране, провеждане и участия в празненства, концерти, чествания, събори;
- Осъществяване на изложби свързани с бележити дати на личности и събития от местен, регионален и национален характер;
- Събиране и разпространяване на знания за родния край;
- Привличане на доброволци и развиване на доброволчеството на територията на общината
- Да разработва и реализира инициативи /проекти/ за общностно и местно развитие, и финансиране на читалищната дейност
- да поддържа старателно и добре да стопанисва и обогатява предоставената им за безвъзмездно ползване материална база, чрез полагане на сериозни грижи за поддържане на сградата и търсене на финанси за ремонт от алтернативни източници;
- Обогатяване на библиотечния фонд чрез закупуване на нова литература, участия в проекти и дарения
- Да поддържа активно партньорство с общинската администрация, както и с културните институции за взаимна полза.
- привличане на нови читалищни членове;
- търсене на нови модели и механизми за подпомагане и укрепване на читалищната дейност и придобиване на нови знания и опит на читалищните дейци

Председател:

/Емил Хартаджиев/

НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ "СВЕТЛИНА-1938" – гр. НЕДЕЛИНО, общ. НЕДЕЛИНО обл.СМОЛЯН
 4990 гр.Неделино, общ.Неделино, обл.Смолян GSM 0899809218 e-mail : svetlina1938_nedelino@abv.bg

КУЛТУРЕН КАЛЕНДАР ЗА 2024 Г.

№ по ред,месе ц, дата	Наименование на културната проява	Място на провеждан е	Организато р	Лице за контакт: Име, телефон, ел. адрес
06.01.2024 г.	За Ботев с обич и поклон! Утро в библиотеката с ученици	В библиотека та	НЧ“Светлин а-1938“ –гр. Неделино	Емил Хартаджиев- Председател Тел: 0899809218/ svetlina1938_nedelino@ab v.bg
18.01.2024 г.	89 г. от рождението на Дамян Дамянов – с искрената си поезия той ни напомня за необходимостта да се обичаме, сами да намираме изход от житейските трудности, както и да пазим родината в сърцето си	В библиотека та		
18.01.2024 г.	„ На чаша чай със стихове на поета”			
27.01.2024 г.	168 г. от рождението на Райна Княгиня – презентация Райна Княгиня – българска учителка, ушила знамето на Априлското въстание- беседа с ученици „В света на Алиса“ – „рисуване на живо“ в библиотеката на най- известната героиня на Луис Карол по случай 192 г. от рождението му. Нарисуваните картини и картички се раздават на всички деца – читатели, посетили библиотеката на този ден, за да оцветят героите от произведенията на Луис Карол и да се запознаят с някои от най- интересните му цитати;	В библиотека та		
05.02.2024 г.	104 г. рождението на Леда Милева Четене на стихове с ученици	В библиотека та		НЧ“Светлин а-1938“ –гр. Неделино

19.02.2024 г.	<u>Отбелязване 151 години от обесването на Васил Левски</u> Концертна програма – рецитал и песни свързани с Апостола на свободата	В салона на читалището		
21.02.2024 г.	Ден на майчиния език – информационен ден с ученици	В библиотеката		
1.03.2024 г.	<u>Честване на деня на любителското творчество и баба Марта</u> - Запознаване с обичая Баба Марта и изработване на мартеници с деца. /Малки, сръчни ръчички, връзват мартенички/ - Отбелязваме деня на самодееца с концертна програма	В салона на читалището	НЧ“Светлин а-1938“ –гр. Неделино	Емил Хартаджиев-Председател Тел: 0899809218/ svetlina1938_nedelino@abv.bg
3.03.2024г .	<u>Честване на Националния празник на Р.България – трети март</u> ✓ Общоградско мероприятие на централния площад. Отбелязва се с тържествена програма, поднасят се венци пред паметника на загиналите войници	На централния площад на града	НЧ“Светлин а-1938“ –гр. Неделино	Емил Хартаджиев-Председател Тел: 0899809218/ svetlina1938_nedelino@abv.bg
08.03.2024 г.	Международен ден на жената извор на вдъхновение и красота ✓ Изложба на детска рисунка „Усмивката на мама” – по случай 8-ми март и празнична програма – рецитал, песни, танци “Ти си всичко за мен, мамо!”	В читалището		

14.03.2024 г.	<u>Отбелязване на традиционните Мартенски огньове в гр.Неделино „Наша Марта“</u> Общоградско празнично веселие с участието на фолклорни групи на читалището ✓ Музикално-танцова програма около мартенските огньове	На централния площад на града	НЧ“Светлина-1938“ –гр. Неделино	Емил Хартаджиев-Председател Тел: 0899809218/ svetlina1938_nedelino@abv.bg
21.03.2024 г.	Световен ден на поезията – целта на този празник е да популяризира писането на поезия, публикуването ѝ и четенето ѝ пред публика.	В библиотека та		
22.03.2024 г	Първа пролет - „Цветове” – песни,танци , стихотворения Пролетта дойде, хайде всички на хорце, да се хванем за ръце и да викнем от сърце – Пролетта дойде!	В читалището		
30.03.2024 г.	Назад във времето” – Спомени от миналото на града! Било ли е? Мост между поколенията- среща с най-възрастните хора в града	Музейна сбирка В читалището		
02.04-06.04.2024 г	<u>Отбелязване на Седмицата на детската книга и изкуствата за деца</u>			Емил Хартаджиев-Председател Тел: 0899809218/

	Световен ден на книгата. ✓ Изготвяне на кът с любими книги на деца ✓ Най-добър четец, най-добър разказвач ✓ Конкурс рисунки на любими литературни герои ✓ Прожекции на любими детски филмчета по приказките на Ханс Кристиан Андерсен и други любими автори	В библиотека та	НЧ“Светлин а-1938“ –гр. Неделино	svetlina1938_nedelino@ab v.bg
07.04.2024 г.	Международен ден на здравето! – здравословен календар – Викторина „Полезни или не“ Беседа и презентация с ученици	В читалището библиотека та	НЧ“Светлин а-1938“ –гр. Неделино	Емил Хартаджиев- Председател Тел: 0899809218/ svetlina1938_nedelino@ab v.bg
27.04.2024 г.	Лазаровден – Лазарки ✓ Емоции и традиции. Четене на стихове . Пресъздаване на обичая „ Лазаруване”	В читалището		
22.04.2024 г.	Отбелязване на деня на земята с почистване, засяване и облагородяване на градината около нашата зона на креативността, заедно със самодейците към читалището	Сред природата		
01.05.2024 г.	Ден на труда Рисунка, есе, стихотворение, беседа със самодейци за това как хората се трудят: целта на беседата е да се научат децата на труд и отговорност „ Моята мечтана професия”, Какъв искам да стана, когато порасна”	В библиотека та	НЧ“Светлин а-1938“ –гр. Неделино	Емил Хартаджиев- Председател Тел: 0899809218/ svetlina1938_nedelino@ab v.bg
05.05.2024 г.		На		

06.05.2024 г.	<u>Традиционно честване на Великден</u> Традиционно боядисване на великденски яйца Адрелез” /Гергьовден/ Възстановка на обичая „апяване на китки” и музикална програма	централния площад на града		
24.05.2024 г.	Ден на българската писменост, просвета и култура. Тържествена концертна програма	На централния площад на града	НЧ“Светлина-1938” –гр. Неделино	Емил Хартаджиев-Председател Тел: 0899809218/ svetlina1938_nedelino@abv.bg
1.06.2024 г.	Международен ден на детето Музикално-танцова програма на централния площад с участието на децата от детските градини, ученици и самодейци	На централния площад на града	НЧ“Светлина-1938” –гр. Неделино	Емил Хартаджиев-Председател Тел: 0899809218/ svetlina1938_nedelino@abv.bg
2.06.2024 г.	<u>Ден на Ботев и загиналите за свободата на България</u> Всички институции в града поднасят венци пред паметника	На централния площад на града	НЧ“Светлина-1938” –гр. Неделино	Емил Хартаджиев-Председател Тел: 0899809218/ svetlina1938_nedelino@abv.bg
24.06.2024 г.	Еньовден – магическата сила на билките. Излет в околностите на града. Изработване на хербарий от ученици.	В библиотеката		
Месец Юли	Приказно лято в НЧ „Светлина-1938” гр. Неделино През този месец се организират различни забавно-развлекателни занимания за деца. /Поход сред природата, рисуване, пеене, танци, литературни викторини, илюстрации на приказки, занимателни игри/	В читалището	НЧ“Светлина-1938” –гр. Неделино	Емил Хартаджиев-Председател Тел: 0899809218/ svetlina1938_nedelino@abv.bg
Месец Август	Интензивна подготовка на самодейците към	В читалището	НЧ“Светлина-1938” –гр.	Емил Хартаджиев-Председател

	читалището за празника на града. • Провеждане на Национален фолклорен фестивал за двугласно пеене и народна песен с международно участие		Неделино	Тел: 0899809218/ svetlina1938_nedelino@abv.bg
Първата седмица на месец Септември 6.09.2024 г.	Празника на града и провеждане на Национален фолклорен фестивал за двугласно пеене и народна песен с международно участие гр. Неделино /Читалището всяка година е домакин и участник на фолклорния фестивал за двугласно пеене и народна песен с международно участие/ Съединението на България – Напред към националния идеал Поднасяне на венци пред паметника, беседа със самодейци и ученици Ден на независимостта на България • Поставяне на венци • Информационен ден • Дискусия с ученици	На централния площад на града В библиотеката В читалището и на централния площад	НЧ“Светлина-1938“ –гр. Неделино НЧ“Светлина-1938“ –гр. Неделино	Емил Хартаджиев-Председател Тел: 0899809218/ svetlina1938_nedelino@abv.bg Емил Хартаджиев-Председател Тел: 0899809218/ svetlina1938_nedelino@abv.bg
02.10.2024 г.	108 години от смъртта на великия поет – Димчо Дебелянов Представител на модерната поезия у нас, неговата лирика е силно повлияна от естетиката на П.Славейков и поетиката на Яворов, от поезията на френските символисти. Създател на символистичната елегия, Дебелянов става родоначалник на поемния жанр в българската литература.	В библиотеката	НЧ“Светлина-1938“ –гр. Неделино	Емил Хартаджиев-Председател Тел: 0899809218/ svetlina1938_nedelino@abv.bg

20.10.2024 г.	Четене на любими стихотворения от поета с ученици – дискусия и беседа	В библиотеката	НЧ“Светлина-1938” –гр. Неделино	Емил Хартаджиев-Председател Тел: 0899809218/ svetlina1938_nedelino@abv.bg
23.10.2024 г.	58 години от смъртта на Димитър Талев – беседа с ученици за живота и творчеството на писателя Четене на любими произведения 104 години от рождението на Джани Родари – италиански писател, автор на детска литература Беседа за живота и творчеството на автора – четене на любими произведения с ученици	В библиотеката		
1.11.2024 г.	Ден на народните будители Музикална програма, изработване на табло и беседа за живота и творчеството на будителите	В салона на читалището	НЧ“Светлина-1938” –гр. Неделино	Емил Хартаджиев-Председател Тел: 0899809218/ svetlina1938_nedelino@abv.bg
09.11.2024 г.	144 години от рождението на Йордан Йовков – български писател и драматург Беседа за живота и творчеството на писателя	В библиотеката		
30.11.2024 г.	189години от рождението на Марк Твен – американски писател, журналист и хуморист, създател на знаменитите литературни герои Том Сойер и Хъкълбери Фин	В библиотеката		
04.12.2024 г.	Кратка беседа за живота на Петя Дубарова Рецитал в библиотеката с ученици и четене на любими стихове от автора	В библиотеката	НЧ“Светлина-1938” –гр. Неделино	Емил Хартаджиев-Председател Тел: 0899809218/ svetlina1938_nedelino@abv.bg

6.12.2024 г.	Откриване на елхата Музикално-танцова програма по случай грейването на Коледното дърво	На централния площад на града		
20.12-31.12.2024 г.	Коледно-новогодишни празници. Коледен и новогодишен концерт	В салона на читалището		

Календарът на културните събития от НЧ „Светлина-1938“ за 2024 ще обхваща, реализира и подкрепя събития с местна значимост, както и културни прояви, посветени на важни годишнини, национални, официални и традиционни празници, юбилеи на известни личности и художествени състави. Чрез календарът на културните събития, НЧ „Светлина -1938“ гр. Неделино ще работи за успешната реализация на града и издигане на читалището като място за изпълнение на просветни задачи с цел задоволяване културните потребности на гражданите.

“Ако има нещо, прилично и достойно, останало от миналото, с което българинът да се представи пред лицето на света – то това е читалището...”

СПИСЪК на Читалищното настоятелство и Проверителната комисия на НЧ „Светлина-1938“ град Неделино

От 09.03.2023г. на Общо отчетно – изборно събрание на НЧ „Светлина-1938“ гр. Неделино бе избран следният състав на Читалищно настоятелство и Проверителна комисия

Читалищно настоятелство:

- Емил Хартаджиев– председател;
- Илияна Дуганова – член;
- Филка Георгиева – член.

Проверителна комисия за контрол върху дейността в състав:

- Добри Личев – председател;
- Бисер Каменски – член;

- Светла Дуганова – член.

В организационната си и практическа работа настоятелството се ръководи от Устава на читалището и Закона за народните читалища. През 2023 година читалищните членове бяха 153.